

Informasjon

Førstehjelp på hunder skiller seg ikke mye fra førstehjelp på mennesker. Sørg for å lese denne hurtigguiden før du får bruk for den.

Viktig å merke seg

- Prøv alltid å forebygge skader og sykdom.
- Selv en bevisstløs hund kan bite instinktivt. Derfor bør du alltid sikre hunden din før du begynner å hjelpe den.
- Ved alvorlige ulykker der det kreves profesjonell hjelp bør du varsle veterinæren før dere kommer slik at vedkommende kan forberede seg.
- Sørg for at så mange som mulig kan utføre førstehjelp.

Fremgangsmåte ved ulykke

- **Sikre ulykkesstedet.** Du er til liten hjelp dersom du skader deg eller hunden din når du prøver å hjelpe den. Gjør ulykkesstedet trygt å ferdes i.
- **Behold roen** og hvis mulig hent hjelp. Det føles tryggere dersom du har noen som kan hjelpe deg å gi førstehjelp.
- **Få et overblikk** over situasjonen og prioriter det som trengs å gjøre.
- **Kontrollér at du får kontakt** med hunden. Reagerer den på tiltale og berøring? Hvis ikke sjekk pust og puls. Dersom den reagerer, se etter om den har noen skader. Snakk med hunden og gi den kroppskontakt.
- Når du har sikret skadestedet og vet at hunden din puster, frakt hunden til veterinæren dersom skaden krever det.

Sikring

På grunn av smerte kan en skadet/syk hund bite!

Ha alltid en skadet hund i bånd, og om nødvendig forbind snuten før du gir førstehjelp. Forbind aldri snuten dersom hunden kaster opp eller blør i munnen. Det er viktig å berolige hunden og unngå at den blir stresset.

- Bruk munnkurv eller båndet til å sikre snuten med. Knyt båndet rundt snuten og så bak hodet på hunden.

Hvordan flytte en hund

- **Sørg for at rygg og nakke har støtte under forflytning. Bruk et teppe eller en jakke som bære.**
- Skadede ben bør holdes høyt.
- Dersom hunden har problemer med å puste, la den innta en posisjon som den puster lettere i. Hunden velger ofte å sitte, et alternativ er brystleie.
- Dersom det er mulig, frakt hunden i bur.

Forflytning av en skadet hund er ofte smertefullt og kan forårsake flere skader.

Puls

Hunder har ingen merkbar puls langs halsen som vi mennesker. Det enkleste stedet å ta pulsen til en hund er på innsiden av låret. Øv deg og finn hundens puls FØR noe skjer.

- For å kjenne pulsen i lårarterien setter du to fingre på **innsiden av låret** der bakbeinet er festet til kroppen. Flytt fingrene rundt til du finner pulsen.
- Dersom du ikke finner pulsen legg hånden på **nedre del av brystkassen** for å kjenne etter hjerteslag.

Pust

- Pusten sjekkes ved å se etter **bevegelser på brystkassen**.
- Dersom du ikke kan se pustebevegelser på brystkassen, tar du hånden foran hundens munn for å kjenne om hunden puster. Du kan også holde et speil, knivblad eller lignende foran hundens snute for å se om det blir dugg på det.

Temperatur

Normal kroppstemperatur er 38-39 grader. Temperaturer under 37 grader og over 40 grader er tegn på at noe er galt. Hundens temperatur måles lettes i endetarmen.

Munn- og øretermometer er ikke pålitelige!

Hvis hunden ikke puster (munn til munn)

Det første man gjør når hunden ikke puster er å sjekke luftveiene for blokkende gjenstander. Munn til munn skal ikke foretas før frie luftveier er konstatert.

- **Trekk forsiktig hundens tunge ut av munnen.** Vær oppmerksom på at hunden kan bite instinktivt, selv en bevisstløs hund kan bite.
- **Fjern eventuelle synlige gjenstander.** Dersom du ikke får fjernet gjenstandene – bruk "Heimlichmanøveren".
- **Lukk hundens munn og strekk forsiktig ut nakken (Hunden kan ha pådratt seg en nakkeskade).**
- **Sett munnen din over hundens snute.**
- **Blås til du ser at hundens brystkasse hever seg.** Tilpass luftmengden etter hundens størrelse.
- **Repeter 10 ganger** og blås inn hvert tredje sekund. (20 ganger per minutt).
- **Kontrollér om hunden puster.**
- Hvis ikke, fortsett munn til munn mens du reiser til veterinær.

Heimlichmanøveren

- **Snu hunden opp ned hvis mulig med ryggen mot brystet ditt.**
- **Plasser hundens hode mellom beina dine.**
- **Ta tak rundt hundens mage.**
- **Løft hunden opp mot brystet ditt.** Dersom du ikke klarer å løfte hunden, la hunden stå på to ben og ta tak med begge hender rundt hundens mage.
- **Trykk/klem til over magen til hunden med begge hendene, fire-fem ganger.** Ikke vær redd for å ta for hardt i. Kraften skal være så hard at det gir resultater. Tilpass kraften etter hundens størrelse.
- **Kontrollér at hunden din har frie luftveier.** Dersom den har det, men ikke puster selv, blåser du et par tre ganger inn i hundens munn. Hvis luften fortsatt ikke passerer, gjenta heimlichmanøveren.
- **Besøk veterinær umiddelbart.**

Hjerte/lunge

HLR (hjerte- lungeredning) skal gjennomføres kun dersom hunden ikke puster, ikke har puls og du ikke får kontakt!

Gjennomplivning skal bare startes etter at hunden har frie luftveier og innblåsing er mulig.

Ved hjertemassasje på hunder skapes liten pumpeeffekt, men den mekaniske bevegelsen kan stimulere hjertet til å begynne å slå igjen.

- **Kontroller at hunden ikke har større ytre blødninger.** Dersom det er tilfelle, stans blødningen ved å legge press på stedet.
- **Legg hunden på dens høyre side** (venstre side opp) på et stabilt, flatt underlag.
- **Kontroller frie luftveier og strekk forsiktig ut halsen.** Hode og nakke skal helst gå i en rett linje. Vær forsiktig når du beveger hode og nakke, hunden kan ha en nakkeskade.
- En person gir munn til munn mens den andre utfører hjertemassasje ved å **sette hendene på hver side av nedre del av brystkassen, der hundens albuer berører brystet.**
- **Press sammen brystkassen 30 ganger**, ca 2 ganger i sekundet.
- **Sjekk om hjertet slår selv.**
- **Masserhertet 30 ganger**, noe som skal ta cirka 15 sekunder (to hurtige støt hvert sekund) etter hver omgang gi hunden 2 blås.
- **Repeter hjertemassasjen og innblåsningene til pusten og sirkulasjonen fungerer.**
- Når pust og puls har kommet i gang, fraktes hunden til veterinær.

Hjerte- og lungeredning utføres best av to personer. Dersom du er alene husk å strekke ut nakken og trekk ut tungen før hver innblåsing.

Sirkulasjonssvikt (sjokk)

Sirkulasjonssvikt oppstår når kroppens vitale organer ikke får nok oksygen eller ved et større tap av blod. **Dersom ikke tilstanden behandles kan hunden dø.**

Symptomer:

- Blekt tannkjøtt/slimhinner
- Svak og hurtig puls, uregelmessig pust, utvidede pupiller, kalde ører og labber.
- Svakhet, illebefinnende, kollaps og bevisstløshet.

Hva skal gjøres:

- **Sikre hunden**
- **Håndter hunden med forsiktighet.** Prøv å få hunden rolig ved å prate til den. Om mulig gi hunden kroppskontakt.
- **Stopp eventuelle blødninger** ved trykk, evt en trykkbandasje.
- **Kontrollér pust, puls og frie luftveier.**
- **Hold hunden varm** og få den raskt til veterinær.

OBS: ikke gi hunden mat eller drikke!

Blødninger

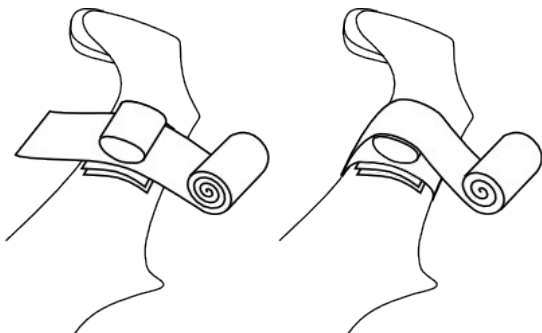
YTRE BLØDNINGER

- Blødninger fra små sår stopper normalt innen noen minutter.
- Ved alvorlige blødninger trenger hunden førstehjelp.
- Dersom dette ikke behandles fører dette til sirkulasjonssvikt som i verste fall kan være dødelig.
- Om du tror såret må sys, oppsøk veterinær så rask som mulig.

SPRUTENDE OG PULSERENDE BLØDNINGER

- Dette er blødning fra en arterie. Blodet har en klar, rød farge.
- Blødningen fra arterie stoppes enklest ved å **yte press mot det stedet som blør**. Dette gjøres enklest med to fingrer
- For å beholde trykket mot såret under transport til veterinær så bør man legge på en bandasje.

Om nødvendig kan man benytte et trykklageme inne i bandasjen for å hjelpe til med å trykke i mot blødningen.

Sår

Hva skal gjøres:

- Sikre hunden.
- Inspiser såret.
- Rengjør og fjern fremmede gjenstander, grus og skitt.
- Legg på en bandasje eller kompress.
- Hold hunden i ro.
- Dra til veterinær for å få såret kontrollert.

Det virker ikke alltid som om hunden har særlig vondt av sår i poten. Den halter litt og etterlater blodige fotspor. Blødningen kan se verre og farligere ut enn hva den er. Det er uvanlig at en hund blør i hjel av et sår/kutt i poten/labben. Hvis såret er dypt eller sitter på baksiden av labben, kan sener bli skadet.

Dypt sittende gjenstander

Hva skal gjøres:

- **Sikre hunden**
- **TA IKKE BORT GJENSTANDEN!**
- **Tett området rundt skaden** med kompresser og fest dem med gassbind/teip, slik at ikke gjenstanden beveger seg under transport.
- **Hunden fraktes umiddelbart til veterinær.**

Kvelning

Symptomer:

- Pusteproblemer eller kvelningslyder, hoste.
- Gnir ansiktet mot bakken og slår labbene mot munnen.
- Utstående øyne.

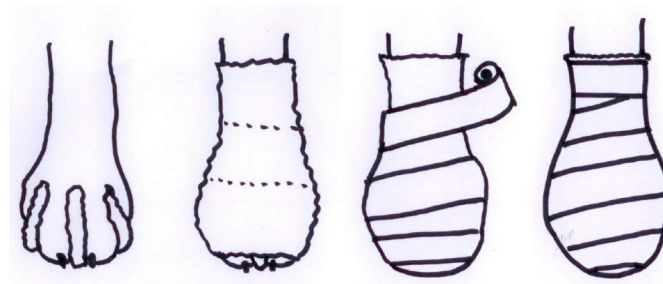
Hva skal gjøres:

- **Åpne munnen.** Trekk tungen ut og kontrollér hundens hals. Dersom du ser noen fremmedlegemer **bruk fingrene og prøv å fjerne dem.**
- Dersom du mislykkes, bruk Heimlichmanøveren.

Hvordan legge bandasje på labben?

Det er viktig at bandasjen legges riktig slik at den sitter godt, men også for å unngå hudirritasjon.

- **Rens såret** og legg en sterilt kompress nærmest såret.
- **Legg bomullsstrimler mellom tærne.** Dette er viktig for å unngå hudirritasjon.
- Legg bomull rundt hele labben og et stykke opp på benet.
- Rull bandasjen rundt og rundt labben og langs benet. Begynn ved klørne og rull oppover.
- Mens du ruller bandasjen kan du av og til feste den med teip (hvis den ikke er selvklebende).
- Til slutt fester man bandasjen med f.eks. teip.
- Hvis det er fuktig vær, ta på en potesokk eller plastpose over bandasjen. Det er viktig at hunden ikke går med denne typen beskyttelse inne, da dette over tid kan skape et gunstig miljø for infeksjoner.
- Bytt bandasjen daglig, eller følg annen instruksjon fra din veterinær.

Førstehjelp for hund

Telefon: 72 60 60 50
Stavsjøvegen 21, 7550 Hommelvik